

GORIŠKA STRAŽA

Izhaja vsak ponedeljek in četrtek ob 8. uri predpoldne.
Stane za celo leto 15 L., za pol leta 8 L., za četrt leta 4 L.
Za inozemstvo celo leto 30 L.
Na naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo.
Odgovorni urednik: ROMAN ČEJ.

V Gorici v četrtek 15. februarja
1923
štev. 13. Letnik VI.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi se plačajo naprej
in stanejo 6 L. v visotini enega cm v enem stolpu.
List. izdaja konsorcij „GORIŠKE STRAŽE“.
Tisk. S. SPAZZAL v TRSTU.
Uprava, ulica Mameli 5. Ured.: ulica Mameli 5. (prej Scuole).

Dolgovi goriških občin

Naše občine tičijo po večini do grla v dolgovih. V času svetovne vojne mnogokje niso iztirjevale občinskih doklad in pristojbin, pač pa so morale nositi vse težke stroške. Naravnost nezno in vničujoče breme pa so bili za naše občine bolniški stroški. Od vseh mogočih bolnic so deževali na naša županstva računi in davili naše občinsko gospodarstvo. Položaj mnogih županstev je postal obupen, občinskih financam je grozil polom. V teh temnih dnevih je skočil goriški deželni odbor našim županstvom na pomoč in odprl svojo blagajno zadolženim občinam. Plačal je mesto njih bolniške stroške in si zapisal v knjige posojene svote. Trenutno je bilo sicer občinam pomagano, toda dolgovi so ostali in se nepadajo množiti. Eno najbolj strahovitih, najbolj življenjskih vprašanj naše občinske politike je bilo vprašanje bolniških dolgov. Bivši deželni odbor goriški se je zavedal, da je od tega vprašanja odvisno socialno ozdravljenje naših občin. Dokler niso bolniški dolgovi premagani, ni mogoče niti misliti na zdrav napredek občin. Deželni odbor je zato premišljeval sredstva in poti, kako bi potegnil naša županstva iz močvirja. V tem nas je zadela dobrotna roka fašizma, prevrnila deželni odbor in vsega je bilo konec.

Druga živa rana, na kateri krvavijo mnogotere slovenske občine, so dolgovi za aprovizacijo. Nekatera županstva so si znala pomagati, imela so celo dobičke, toda veliko število jih je tudi takih, katerim visi aprovizacijski dolg okoli vratu kakor mlinski kamen.

Ven z dobičkom!

Ali naj mlinski kamen potopi v globini morja vse zadolžene občine? Mi smo mnenja, da to ni potrebno. Vso aprovizacijo naših krajev je namreč vodil deželni konsorcij za aprovizacijo, ki je zdavnaj svoje delo dovršil in je sedaj v likvidaciji. Ta deželni konsorcij je z aprovizacijo tudi precej zaslužil in ima par milijonov dobička. Mi se vprašamo: od kod je prišel ta dobiček deželni aprovizaciji? Brez dvoma od našega ljudstva. Vsak vinar med temi milijoni je bil plačan od našega ljudstva. Mi se nadalje vprašamo: ali je bila deželna aprovizacija ustanovljena zato, da dela dobiček? Ne! Njen namen ni bila dobičkonosna kupčija, temveč pomoč sradajočemu ljudstvu. Peljati deželo skozi strašno povojno krizo, to je bila plemenita naloga deželne aprovizacije. Bog obvaruj, da bi bil dobiček namen organizacije! Če se je pa dobiček že nanašal, se mora brezpogojno obrniti v prid ljudstva, iz katerega je prišel dobiček se mora vrniti ljudstvu. To zahteva pravičnost, to je namen deželne aprovizacije. Predvsem mora priti dobiček v korist onim občinam, ki imajo aprovizacijske dolge. Gospodje črtajte dolge! Saj ne boste plačali iz svoje žepa, temveč odšteli denar našera ljudstva. Mi ne maramo, mi se odločno upiramo, da bi šel dobiček v Videm, nam pa bi ostali dolgi. Zahtevamo na ves glas, da ostanje

milijoni v deželi in se potrosijo v korist ljudstva.

Goriškim občinam pravico!

Isto velja za bolniške stroške. Zahtevamo z vso odločnostjo, da se bolniški stroški črtajo vsem našim občinam. Kako moremo staviti tako zahtevo? Ali ni to predrzno in nesramno? Kaj še! To mora vlada storiti, če je pravična. Ali se ne spominjate, kako je izdala vlada poseben zakon za porušene kraje starega kraljestva in črtala občinam vse medvojne in povojne dolge? Za Videm je zakon veljal, za nas ne! Danes stavimo na vlado vnovič zahtevo: plačajte tudi našim občinam vse dolge. Če ste nas podvrgli postavam starega kraljestva, mora pač stopiti v veljavo tudi postava o občinskih dolgovih. Samo to je pravično, človeško in dostojno. Nikakor ne gre, da bi naši župani po novi postavi nosili samo žrtve, se spreminjali v služabnike prefektov, prenašali njih neprestano nadzorstvo, da bi se jim pa odrekle pravice, ki jih nudijo zakoni starega kraljestva. Če nam nalagate žrtve, dajte nam tudi dobrote.

Danes ne obstaja nikak izgovor več. Mi smo danes v Vidmu, kakor vi. Naše občine in vaše občine so enake. Ni dvoma, da mora biti tudi zakon enak. Dajte pravico goriškim občinam!

Po zakonu starega kraljestva morate črtati bolniške in aprovizacijske dolge vseh naših občin, plačati jim morate vso zgubo medvojnih in povojnih let.

Učiteljem-vojakom.

V „Goriški Straži“ smo že poročali, da je Politično društvo „Edinost“ v Gorici posredovalo po poslancu Ščku pri vojnem ministerstvu, da bi se olajšala učiteljem-vojakom vojaška služba. Pomanjkanje učiteljev na Primorskem je splošno znano. Samo v goriškem šolskem okraju je nad 80 učiteljskih mest nezasedenih. Naraščaja ni! Vseled tega zelo trpi ljudsko šolstvo na Primorskem. Na pismeno vlogo je prejelo Politično društvo „Edinost“ v Gorici od vojnega ministerstva dne 11. februarja sledeči odgovor: „Vojno ministerstvo je z največjo pazljivostjo proučevalo Vašo vlogo, da bi se učiteljem-vojakom iz Primorske olajšala vojaška služba. Žal, da ne moremo zadostiti nobeni zahtevi, ki ste jih izrazili v vlogi. Ne moremo dovoliti drugih izjem in olajšav kot one, ki so predvidene v zakonu.“

Tudi učiteljem iz Primorja ni mogoče dovoliti izjem od zakona, ker bi se v tem slučaju tudi drugi, in sicer z vso pravico opirali na dovoljeno izjemo. Žal, da nismo mogli uspeti v tej kulturno važni zadevi. Priborili bi svojim otrokom nad 30 učiteljev. Toda strogost vojaškega oblastva in zakona nam je bila na poti.

**Srite Naročajte
Berite
„Goriško Stražo.“**

Kaj se godi po svetu?

Italija pleše, kakor fašisti godejo. Namen fašistov je, uničiti vse velike politične skupine, ki bi mogle kedaj prevzeti vlado. Poleg strank, ki javno z imenom nastopajo, obstoja v naši državi mogočna skrivna organizacija, ki ima mreže razpletene po mestih cele države. Ta organizacija se imenuje framasonstvo, družba prostozidarjev. Framasonska družba ima dvojen namen: Iztebiti hoče krščanstvo in mesto njega postaviti neko medlo vero v človečanstvo. Drugič pa je ta družba zveza ljudi, ki eden drugemu pomagajo do mastnih in vplivnih služb. Seveda se framasonstvo peča posebno s politikom. Framasonska družba ima vodstvo v Rimu in od tam gredo tajni ukazi na vse framasonske lože (društva) po državi. Poslanci največje stranke v sedanjem parlamentu, demokrati, so po večini framasoni. Seveda fašistom ne prija, da bi imeli poleg sebe tako nevarno politično silo, ki vse niti na skrivnem pleče. Zato je veliki zbor fašistov v Rimu v torek sklenil, da noben fašist ne sme biti član framasonskih društev. S tem je fašizem napovedal boj prostozidarstvu.

Fašistovska vlada je, kot smo sporočili, odobrila svetomargeritsko pogodbo z Jugoslavijo. Veliki zbor fašistov pa je takoj nato slovesno pozdravil dalmatinske brate in jih zagotovil, da jih bo podpiral. Načelniki fašizma so tudi sprejeli sklep, da se bo plačevala pokojnina za onimi fašisti, ki so bili ubiti od strankarskih nasprotnikov. Družine socialistov, komunistov, ljudovcev, ki so jim fašisti ubili očeta, seveda ne dobijo nič. Enim kruha, drugim kamen. To lepo načelo pravičnosti uporablja vlada tudi napram nam. V Marezigah v slovenski Istri so v majskih volitvah 1921 bili ubiti štirje fašisti, ki so napadli vas in ljudi. Fašisti, ki so ogrozili naše ljudi in domove, so bili izpuščeni, zanje velja odlok o pomiloščenju političnih zločincev, slovenski fantje pa sedijo na zatožni klopi pred tržaškimi porotniki.

V Jugoslaviji

se je razvilo močno gibanje, ki je podobno fašizmu pri nas. Imenuje se Orjuna, to je or (organizacija) ju (goslovanskih) na (cijonalistov.). Namen te vojaško organizirane skupine je, upostaviti red v državi, s silo zatreti vsa gibanja, ki bi mogla državi škoditi in povdigniti ugled države v inozemstvu. Orjuna ima v programu, da stoji nad strankami; v njenih vrstah stoji že nad 30 000 mladeničev. V javnost so stopili šele zadnje tedne z dejanji. Z orožjem so razgnali republikanski shod v Cirkvenici vprizorili so v Celju demonstracije proti Nemcem, v torek so pa udrli v Cirilovo tiskarno v Mariboru, kjer so razbili več strojev. To gibanje zelo narašča in ogroža obstoječe stranke. Vendar ne bo bistveno izpremenilo izida volitev. V Sloveniji bodo dobile poslanec najbrž le tri stranke in sicer slovenska ljudska stranka, samostojni kmetje in komunisti. Tako trdijo. V pokrajinah upa Radičeva kmečka re-

publikanska stranka na dve tretjini poslancev; Radič je v Vojvodini postavil na listo enega nemškega kmeta in enega Slovaka, v Hercegovini pa enega muslimama. Nemška stranka bo šla samostojno v volilni boj. V Macedoniji in v Črnigori nastopajo nove stranke, bi zahtevajo avtonomijo pokrajin. Kakor vse kaže, bo izšla kot najmočnejša skupina iz volitev narodna radikalna stranka.

Boj za rusko bogastvo.

V Porurju se nadaljuje orjaški boj dveh narodov. Francoz trdo drži v pesti deželo, Nemci pa organizirajo silovit odpor. Dva moža vlečeta za vrvi, čakati moramo, kdo jo bo drugemu iztrgal. Francozi so mislili, da bodo napravili prijeten sprehod v rusko kotlino, pa so se hudo zmotili. Prišli so po premog, a ga dobijo manj kot prej. Dne 13. t. m. je oddrhalo iz Porurja sedem vagonov premoga v Francijo, petdeset pa v Italijo. Pred zasledbo so pa Francozi vsak dan dobili od Nemčije 2000 do 3000 vagonov premoga. Francoze to strašno jezi, zasedajo eno nemško mesto za drugim, izganjajo nemške uradnike, pretepajo in zapirajo nemško prebivalstvo. Nemec pa ima trd tilnik, ga ne upogneš. Nemčija se bori naprej za svojo zemljo, za bodočnost nemške industrije in svojega delavstva, Francija pa ve, da če tu odneha, propade kot velesila in zaigra, kar je v vojni pridobila na moči in vplivu.

Živina na račun vojne odškodnine.

Ministrstvo za nove pokrajine sporoča, da se ne bo oddajala več živina na račun odškodnine. Kar prejme živine naša država od bivših sovražnih vlad na račun odškodnine, se bo prodajala na dražbi.

V kratkem dobi Italija od Ogrske lepo število živine, ki jo dobe posestniki porušenih krajev. Gre za govejo živino simmentalske pasme in za prešiče. Deželni kmetijski urad zbira naročila. Javite se, dober je čas! Prodajalo se bo pa **na dražbi!** Naročniki bodo imeli prednost pri oddaji. **Plačati bo treba takoj.** Dežela ne prevzame nikakega jamstva.

Pozor posestniki!

Mnogi posestniki, ki so dobili 1. 1918. od „Wiederaufbau-a“ živino in dotične živine še niso plačali, so dobili poziv, naj plačajo. Opozarjajo se posestniki, da imajo plačati tolikokrat po 3.50 L. kolikor kg je tehtala svoj čas oddana živina manj 33%, katere je prevzela vlada. Primer: 367 kg je tehtala krava: $367 \times 3.50 = 1284.50$; 1284.50 manj 33% (423.89) = 860.61; to vsoto ima v tem slučaju plačati dotični posestnik, oziroma za to vsoto se zmanjša njegova vojna odškodnina. Zgodilo se se slučaj, da se je pozabil odšteti 33% popust. V tem slučaju naj dotični vrne poziv z dodatkom, naj se mu odšteje še 33%, kar se gotovo zgodi.

DNEVNE VESTI.

O slovenkem šolstvu v goriškem

okraju je podal šolski nadzornik Rubbia sledeče poročilo, ki ga čitamo v «Piccolu»: V goriškem šolskem okraju je 86 šol, tri so zaprte in sicer v Kanalskem Lomu, Murancih in v Srednjem Lokavcu. Vse šole so dvojezične, štiri imajo izključno italijanski učni jezik in sicer šole v Ločniku, v Ajdovščini, v Podgori in v Saloni pri Anhovem. Te ljudske šole imajo 179 razredov, v katerih deli 222 učiteljev pouk 12.500 otrokom. Od učiteljev in učiteljic je Slovencev 192, Italijanov pa 30. Šolski nadzornik poudarja, kako zelo cvete šolstvo. Povemo mu, da še vedno ni tako močno, kakršnega si je bil slovenski narod priboril od Avstrije. In lep del krivde nosijo na tem ravno razni šolski nadzorniki, ki so preveč stražili naše šolstvo, mesto da bi zanj delali. To bi bila njih prava dolžnost, za katero jih naše ljudstvo plačuje. — G. šolski nadzornik nato razpravlja, kaj je še potrebno storiti. Mar mislite, da bo podal načrt, kako zboljšati pouk, metodo, kako poglobiti strokovni pouk kmetijstva, kako založiti revne šole z nazornim gradivom in knjižnicami? Ne, druge skrbi tarejo gospoda nadzornika. Njega skrbi, kako bi čimprej iz slovenskih otrok napravil Lahe. Zato predlaga, naj se povsod ustanovijo italijanski otroški vrtci, zavetišča, zabavišča, italijanske knjižnice. Oživi naj se dom za rokodelce v Gorici in furlanski zavod, za katerega naj se nabere slovenskih dečkov, «da jih na lep način uvedeno v furlansko družino, kateri pripadajo zdaj na vekomaj.» — Amen.

Dobrodelni plesi.

V Cedarči (Cedarchis) v beneški Furlaniji je sklenil občinski odbor prirediti ples, da se z dobičkom zgradi sirotišče. Prvi ples se je vršil na dan sv. Blaža. Par dni kasneje je bil na občinski deski objavljen račun prvega plesa.

Vstopnina	1357.— lir
buffet	1000.— »
Dohodek	2357.— lir
Izdatki: godba in vabila	750 lir
dvorana in strežaji	250 »
buffet	1057 »
razno	100 »
Stroški	2157 lir

Cisti dobiček znaša torej 200 lir, ki so se že izročile sirotišnemu odboru. Nato sledi opazka županstva: «Z ozirom na to, da bo stala zgradba 50.000 lir, bo treba prirediti še 166 plesov; ako prinese vsak ples čistih 300 lir, bo sirotišče plačano leta 1999.»

150 milijonov lir

je vlada odločila za zgradbo parnikov, ki se bodo delali v prihodnjih letih. Koliko pade na Trst?

Prvi odpuščenci.

Sklep ministrstva o odpustu železničarjev se že izvršuje. Najbolj cepajo komunisti. V okrožju rimskega ravnateljstva so dne 13. t. m. odpustili 64 železničarjev.

Korak nazaj.

Nekateri komunisti, ki so bili v zadnjih tednih zaprti, so bili odpuščeni iz zaporov v Turinu. Pri nas so še vedno zaprti. Oblastvo naj bi pospešilo preiskavo, da se nedolžnim vrne svoboda.

Deset dni

bo bržkone trajala obravnava proti onim Marezijanom, ki so 1921 ob državnozbornih volitvah ubili štiri fašiste, ki so se obročeni šli ta dan v Marezige sprehajati, kakor pravijo.

Južna železnica.

Danes se je pričela rimska konferenca za ureditev vprašanja južne železnice. Avstrijo zastopata sekciska šefa Müller in Pollak, južno železnico pa predsednik družbe A. Weber in generalni ravnatelj dr. Fall. Konferenco vodi markiz Imperiali. Ta mineštra se kuha še 4 leta in pol. Da bi se že enkrat skuhal!

Za varnost države.

Dne 13. februarja je milanska policija vdrla v neko sumljivo hišo: dobro so vohali, zakaj podrl so zid, v katerem je bilo skritih 12 zabojev ročnih in vžigalnih bomb, pet zabojev smodnika, precej pištk in nad 20 projektilov. Po tem obilnem plenu je policija zmagoslavno šla na kvesturo: popoldne so, upajoč na še obilnejši lov, poslali ekspedicijo, sestavljeno iz 160 mož, Aretirali so 38 mož in 2 ženi.

Bolgarska kmečka stranka

je imela v Sofiji zbor, na katerem so sklenili resolucijo, ki izjavlja, da je stranka absolutno proti vsakemu vojnemu poizkusu.

Zopet nova laška šola

V Kanalu se otvori italijanska šola. To je tretja šola na slovenskem ozemlju. Če so te šole namenjene otrokom laških staršev, vse v redu; če pa se ustanavljajo iz zahrbtnimi nameni, je to dejanje ogabno in nemoralno.

Pregledovanje naših občinskih uprav.

Glavar vitez Piomarta je odredil pregled naših občinskih uprav, zlasti onih občin, ki so v rokah «prevratnih» elementov. Začeli so seveda v Solkanu, kamor pojde vitez Gottardi vršiti pregled upravnih, a Peternel računskih poslov.

Franc Pahor iz Nove vasi

je hotel vedeti, kaj je v neki čudni reči, ki jo je našel na poti. Trda je bila. Kamen je vzel in bil z njim to reč. Ta «reč» je počila in je težko ranila nesrečne-

ža, ki so ga spravili v goriško bolnico. Revez je danes ob obe roki, ob eno oko in druge posledice znajo še priti. Pazite in varujte se bomb!

Novi jetniki.

Fašistovska vlada je dala zapreti znanega turinskega časnikarja Piera Gobettija, ki je to zimo predaval tudi v Gorici. Gobetti izdaja izborni list «La rivoluzione liberale». Zaprti so tudi pesnika M. Marianija, ker je osumljen, da mu dopade komunizem. V Rimu, Milanu in Turinu so zaprti vnovič mnogo nasprotnikov vlade.

Rusi v Čepovanu.

Ruski igralci — umetniki, in sicer gospa Marija Wolkovskaja, gospodje Aleksander Surina, Jakob Dolžinskij, Aleksander Nagorni, Simon Sulgin in drugi priredijo v soboto 17. febr. ob 8. uri zvečer v Čepovanu v dvorani gospoda Petra Šavleja veliko predstavo. Na programu so izvlečki iz oper, operet in dram. Vstopnina 5, 4, 3, 2 liri na osebo. Vporabile se bodo nove kulise, nove dekoracije in zgodovinske ruske noše.

Fašisti v Mariboru.

V nedeljo ob eni ponoči je vdrla deset oboroženih fašistov v mariborsko tiskarno Sv. Cirila, kjer se tiskajo časopisi ljudske stranke. Najprej so hišnika spravili «na varno», nato so v tiskarni s kladivi razbili štiri stroje in zrezali gonilne jermene na drobne kosce. Škode je neki milijon dinarjev. Mariborski jugoslovanski fašisti odločno taje, da bi bil to delo izvršil kak njihov član.

Učiteljišnikom iz Trsta.

Poslanec Šček nam je poslal naslednje sporočilo: Prosim Vas, da priobčite v «Straži» odgovor, ki sem ga prejel od šolskega oskrbnika v Trstu na moje ulogo, naj bi se vsi učiteljišniki, ki so izstopili iz mariborskega učilišča, sprejeli na tolminko: «Gospod poslanec! Z ozirom na Vaše prizadevanje Vam sporočam, da ni bilo mogoče sprejeti vseh učiteljišnikov, došlih iz Maribora, na tolminski zavod, in sicer zato ne, ker se je ob času njihove zglasitve že pričelo šolsko leto in ker dosedaj veljavni predpisi ne dopuščajo sprejema gojencev čez določeno število. Z odličnim spoštovanjem za načelnika deželnega šolskega urada Neri.» P. S. Prosim, da priobčite to v «Straži», ker ne utegnem poslati vsakemu interesirancu posebe.

Ali ste prosili za predujem na vojno odškodnino?

Mnogi oškodovanci so prosili na podlagi konkordata za predujem pri Zveznem zavodu v Benetkah ali njegovih podružnicah. Zavod pa jim vrača z neko opombo, v kateri stoji zapisana tudi beseda «annullato». Ker so oškodovanci zastran te zavrtnitve v strahu, sporočamo tole: Zvezni zavod daje odslej predujme le na škode čez 40 tisoč lir. Majhne svote pa bo izplačevalo finančno oblastvo celoma.

Naše časopisje.

Peta številka «Učiteljskega lista» prinaša lep uvodnik «Bilanca našega trpljenja» poleg mnogo drugega strokovnega gradiva. Priporočamo list tudi neučiteljem, da spoznajo težnje učiteljskega stanu, ki je tako važen za naš narod na tem ozemlju.

Goriški železničarji-fašisti

so poslali visokemu komisarju za državne železnice posl. Torreju spomenico, v kateri ga prosijo, naj bi ostali še nadalje v službi vsi oni železničarji, na katere se vlada sme zanesti. Gre pač za kruhek!

Prekrščena krajevna imena.

Od našega rimskega dopisnika smo prejeli poročilo, da se je v pondeljek vršil veliki krst v Rimu. Krščeval je poštni minister. Krščevali so ne v imenu Boga Očeta, ampak v imenu boga Mussolinija. Našim krajskim poštam so dali pri ceremoniji sledeča stalna imena:

Aidussina (Ajdovščina) — Auzza di Canale (Avče) — Bergogna (ne Vergogna, naš Breginj) — Bisterza (Bistrica) — Bretto (Log) — Camporosso in Val Canale (Zabnice) — Canale d'Isonzo (Kanal) — Caporetto (Kobarid) — Castel Dobra (Dobrovo) — Cavé del Predil (Rajbel) — Cervizza (Crniče) — Chlapovano (Čepovan) — Crevchina (Cerkno) — Comeno (Komen) — Cosana del Collio (Kozana) — Dolegna (Dolenje) — Dutlogliano (Dutovlje) — Dreznizza (Drežnica) — Fogliano nel Friuli (prej Fogliano) — Fusine di Tarvisio (Belapeč-Weissenfels) — Gargaro (Grgar) — Godovici (Godovič) — Gracova (Grahovo) — Gradisca d'Isonzo (Gradiška) — Luico (Livek) — Malborghetto (Naborjet) — Merna (Miren) — Montenero d'Idria (Crni vrh) — Montespino (Dornberg) — Piedicelle (Podbrdo) — Piedimonte del Calvario (Podgora) — Piedimelze (Podmelec) — Piuma (Pevma) — Plava (Plave) — Plezzo (Bovec) — Pontebba nuova (Pontafel) — Prevacina (Prvačina) — Quisca (Kojško) — Banziano (Renče) — Rifemberga (Ribenberg) — Ronchi di Monfalcone (Ronke) — Ronzina di Canale (Ročinj) — Sagrado d'Isonzo (Zagraj) — Sambasso (Sempas) — San Daniele del Carso (Stanjel) — San Floriano di Gorizia (Steverjan) — San Pietro dei Nembini (?) — San Pietro di Gorizia (St. Peter) — Santa Croce di Strada Sv. Križ-Cesta) — Santa Lucia d'Isonzo (Sv. Lucija) — Santa Maria d'Aidussina (Smarje) — San Vito di Vipacco (St. Vid) — Senoecchia (Senožeče) — Serpenizza (Srpenica) — Stappe d'Idria (Slap ob Idriji) — Sonzla (Soča) — Ternova di Gorizia (Trnovo) — Terle di Sotto (Vrata, pri Trbižu, do pred eno uro še «Porticina») — Ternova d'Isonzo (Trnovo pri Kobaridu) — Tolmino (Tolmin) — Udaisna (Hudajužna) — Ugovizza (Ukve; do pred četrt ure še Uque) — Valvolciana (Volčedraga) — Vipacco (Vipava) — Volzana (Volče) — Zolla (Col).

Prihodnja «Nova Doba» bo to vnebovpijočo krivico pohvalila in bo še trdila, da je neodvisno glasilo.

JULES VERNE:

ČRNA INDIJA

ROMAN.

Prosto poslovenil Z. Z.

Vneto je raziskaval nove žile po vseh votlinah aberfogskega rudnika in imel je tudi srečo, da jih je tekom zadnjih let nekaj odkril. Pri tem mu je mnogo koristil njegov rudarski čut, za kar ga je inčener Starr zelo cenil. V tem oziru je bil nadpaznik skoroda nekaj prorok, ki je znal najti premogovne žile, kakor napove hidroskop nove vrelece pod zemljo.

Toda, kot rečeno, prišel je čas, ko je rudnik docela usahnil. Vsi poizkusi so se izjalovili. Vse žile so bile popolnoma izpraznjene. Arat se je jel ustavljati. Rudarji so odhajali. To pa

je na Forda zelo mučno vplivalo. Navzlic prenehanju dela je ostal v svojem rojstnem kraju in tekom desetih let ni skoro nikoli zapustil podzemne bivališča. V tem okrožju ni čutil ne vročine poletja, ne zimskega mraza, temveč obdajala ga je vedno enakomerna toplota, s čemur so bili on in njegova družina zadovoljni. In to je bilo dovolj, česa naj bi še želel?

Vseeno pa je bil potrft. Hrepenel je po življenju, ki je vladalo nekoč nad tem krajem. Pri tem ga je vedno spremljala neka stalna misel.

«Ne, ne», je trdovratno ponavljal, rudnik še ni izčrpan!»

Vsakdo bi prav na slabo naletel, ki bi se drznil ob Fordovi navzočnosti dvomiti o zopetnem vstajenju aberfogskega premogovnika. Stari rudar ni nikdar izgubil upanja na novo odkritje še neizčrpane premogovne žile in če bi bilo treba, bi sam pograbil

za orodje in se poskusil nad trdim skalovjem. In tako je sam ali pa v spremstvu svojega sina pohajal po dolgih rovih in se dan za dnem vračal v svojo «cottage» utrujen, a ne, brez upanja.

Njegova življenska sopotnica je bila krepka in zdrava Madge, «dobra ženica», kot se imajo Škoti navado izražati. Tudi ona ni mogla zapustiti črnega doma. V vsem se je strinjala s svojim možem, čigar upanja in bolesti so bile tudi njene. Vzpodbujala ga je, vzpodžigala in govorila vedno tako resno, da so njene besede staremu nadpazniku ogrele srce.

«Aberfoyle spi, Simon», je dejala, «res je, toda to je le odpočitek, ne pa smrt!»

Tudi Madgo ni vleklo v svet. Vsi trije niso poznali druge sreče kot to tiho življenje v ljubem starem domu. Semkaj je torej dospel James Starr.

Simon Ford je pričakoval svojega gosta pred vrati in prišel nekdanjemu «viewer-ju» nasproči, kakor hitro je zagledal soj Harryjeve svetiljke.

«Pozdravljeni, gospod James!» je zaklical tako glasno, da je odmevalo od sten; «pozdravljeni na domu starega nadpaznika. Čeprav je naša hiša petnajsto čevljev pod zemljo, vendar ni zato ničmanj gostoljubna.

«Kako je še z vami, dragi Simon», je vprašal James Starr in podal gostitelju roko.

«Čisto dobro, gospod Starr. Kako bi naj tudi ne bilo, saj smo tu na varnem pred vsakim neurjem? Tu ne dobi človek nahoda, kot po ulicah vašega mesta».

James Starr je bil zelo vesel, da je našel svojega starega znanca še tako svežega in čilega.

«In Madge?...» je vprašal inžener.

VALUTA.

Dne 13. februarja si dobil na tržaški borzi:
za 100 nemško avstr. kron 3 do 3 in pol vinarjev.
za 100 dinarjev 20.75 do 21.25 lir;
za ameriški dolar 20.60 do 20.80 lir;
za 100 nemšk. mark 14 do 15 vinarjev;
za 1 angleški pfund sterling 96.80 do 97.20 lir.

DAROVI.

Darovi. Za «Alojzijevišče» so darovali gg: A. Pavlin, katehet, 10.— L. neimenovani 10.— L. N. N. 20.— L. Wegentrutz Ana 5.— L. Rihard Nardin in Angela Tomišič ob priliki poroke 50.— L. N. N. 50.— L. Prisrčna hvala!

Splošno slovensko žensko društvo v Gorici je prejelo z dežele za božičnico iz sledečih krajev tele zneske:

Avče 30 lir, Branica 83.10 lir, Cerkno 240 lir, Črniče 90 lir, Dornberg 164.90 lir, Branica 83.10 lir, Cerkno 240 lir, Dobravlje 275 lir, Gabrije 164.90 lir, Grgar 259 lir, Idrija 24 lir, Kozana 50 lir, Lokavec 265 lir, Miren 84 lir, Ozeljan na prvi polji 85.50 lir, na drugi 40 lir, Postojna 63. lir, Renče 75 lir, Rihemberg 111.15 lir, Standrež 100 lir, Sovodnje 145 lir, Solkan 108.80 lir, Sempeter 62 lir, Sv. Lucija na I. polo 67 lir, na drugo polo 22 lir, Skričje 40 lir, Stomež 30 lir, Višnjevik 39 lir, Vogrsko 60 lir, Zalošče-Saksid 60.75 lir. Skupaj 3526.10 lir.

Društvo si šteje v prijetno dolžnost, da se tem potom najtopleje zahvaljuje požrtovalnim nabiralcem in plemenitim darovalcem.

Bog plačaj vrlim dobrotnikom naše revne dece!

Posestvo na prodaj v Skopem hšt 30 in 31. Za pojasnila obrniti se na lice mesta.

VABILO

Posojilnica v Selu na Vipavskem reg. zad z neomej. zav. vabi vse svoje člane k rednemu letnemu občnemu zboru, kateri se vrši v Selu, dne 11. marca 1923 ob 10 h predpoldne v hiši št. 12 (zadružna pisarna), in sicer s sledečim dnevnim redom.

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za upravno leto 1922.
3. Volitev nadzorstva.
4. Čitanje revizijskega poročila.
5. Slučajnosti.

Odbor.

PREKLIC *)

Podpisani preklicujem razžaljive besede, ki sem jih izrekel proti g. Mihaelu Paulin, za neresnične.

Cotič Anton
St. Peter pri Gorici

*) Za članke pod tem naslovom je uredništvo le toliko odgovorno, kolikor zahteva tiskovni zakon.

Proda se pod ugodnimi pogoji v Vipavi št. 242 hiša 2 gospodarskim poslojem, velikim obzidanim vetom, strojarna tik reke Vipave na glavni cesti Gorica - Postojna. Proda se pod ugodnimi pogoji, bremen prosto, iz proste roke. Prav ugodna prilika za strojarsko obrt, ker je edina v Vipavi.

Resni kupci naj se oglasio pri losipu - Trufovka st. v Vipavi.

Ivan Cotič

Kamnoseški mojster

SOVODNIJE pri GORICI

se priporoča cenj. občinstvu za izdelavo nagrobnih spomenikov in drugih v to stroko spadajočih del.

**Restavrant Europa
Josip Culot**

Piazza della Vittoria (Travnik 16)

Goriška kuhinja z gorkimi in mrzlimi jedili ob vseh
"---" urah "---"
Domača briška, vipavska in
"---" furlanska vina. "---"
Dvorišče za krogljanje in kegljišče.

ADRIA ČEVLIJI

izdelek „Čevljarske zadruge v Mirnu“

Lastne prodajalne:

GORICA, Corso Verdi 22.
TRST, Via dei Rettori 1.

KNJIGARNA KATOLIŠKEGA TISKOVNEGA DRUŠTVA**GORICA**

Via Carducci, 2 Montova hiša
se priporoča slavnim županstvom, župnim uradom, šolskim vodstvom in slavnemu občinstvu.

Velika zaloga slovenskih, nemških in italijanskih knjig, tiskovin za županstva in cerkvene urade, slik z okvirji in brez okvirjev in **devocijonalij vseh vrst.**

Velika zaloga **papirja** in **pisarniških potrebščin.**

Zastopstvo in zaloga najboljšega **cigaretnega papirja „OLLESCHAU“.**

ZALOGA VOŠČENIH SVEČ
različnih vrst, **kadila** in voščeni vžigalnikov.

PODRUŽNICA**Ljubljanske kreditne banke v Gorici**

Corso Verdi „Trgovski Dom“

Telefon št. 50. — Brzojavni naslov: Ljubljanska banka.

Delniška glavnica **CENTRALA:**
in rezerve: **LJUBLJANA D. 36 MILIJONOV**

PODRUŽNICE: Brežice, Kranj, Metkovič, Celje
Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obrestuje vloge na knjižice po 4½%. Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja. —
Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantnejše.

Uradne ure za občinstvo 8½-12 in od 3-5

Ob sobotah popoldne, ob nedeljah in praznikih se ne uraduje.

OBJAVA.

Tovarne piva C. Paszkowski iz Florence z 10.000.000 lir polno vplačanega akcijskega kapitala je opremila svoje podjetje z najnovejšimi in najboljšimi stroji ter je radi tega v položaj, dobaviti prvovrstno pivo, ki je na vsak način najboljše med vsemi tuzemskimi proizvodi.

V interesu konsumentov hoče gornja tovarna pošiljati pivo v posebnih ledenih vagonih, da se ohrani sveže in dobro. Nadalje je razdelila gornja tovarna svoj delokrog v okraje ter je imenovala g. Cav. Giuseppe Ridomi iz Vidna generalnim agentom za Benečijo, Julijsko Krajino in Tridentinsko.

Ako hoče interesent zastopati gornjo tovarno v kakem okraju, naj se obrne direktno na tvorko: Giuseppe Ridomi, Udine, Via Marsala 6.

TEOD. HRIBAR (nasl.) - GORICA

Corso Verdi 32 (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne **Regenchart & Ryman**, vsckovrstno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega sukna.

Blago solidno!**Cene zmerne!****Zadružna zveza**

vpisana zadruga z omejeno zavezo

v Gorici, Corso Gius. Verdi št. 32, I. nadstr.
uraduje ob delavnikih od 8. do 12.

Zveza zastopa in varuje koristi pridruženih zadrug, izvršuje nad njimi po zakonu revizijo, daje nasvete in navodila pri ustanavljanju novih zadrug, skrbi za denarno izravnavo, to je sprejema od zadrug vloge in jim daje posojila, posreduje po možnosti pri nakupovanju blaga (umetnih gnojil, modre galce, žvepla i. t. d.) in pri prodaji pridelkov, uporablja vsa postavna sredstva v pospeševanje zadružništva in v povzdigo kmetijstva in domače obrti.